

Irodalomjegyzék

A BME Ergonómia és Pszichológia Tanszék honlapja: www.erg.bme.hu

- 18/2001. (IV.28.) EüM rendelet A munkavállalóknak a munka közbeni zajexponáció elleni védelemről
1998. évi XXVI. törvény A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 25/1998. (XII.27.) EüM rendelet Az elsősorban hátsérülések kockázatával járó kézi tehermozgatás minimális egészségügyi és biztonsági követelményeiről
- 253/1997. (XII.20.) kormányrendelet Az országos településrendezési és építési követelményekről (OTÉK)
- 3/2002. (II.8.) SzCsM–EüM rendelet A munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről
- 50/1999. (XI.3.) EüM rendelet A képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi és biztonsági követelményeiről
- 65/1999. (XII.22.) EüM rendelet A munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről
- ANTALOVITS M. (1993): Az ergonómia a formálódó piaccgazdaságban: új hatások, új kihívások. *Ergonómia*, 26, 1–6.o.
- ANTALOVITS M. (1985): A folyamatszabályozó operátorok tevékenységének vizsgálata. *Ergonómia*, 18, 5–13.o.
- ANTALOVITS M. (1998): Ergonómia. In: KLEIN (1998) 10. fejezet, 699–744.o.
- ANTALOVITS M. (2001). A folyamatirányító operátorkészségeinek és tudásának pszichikus szerveződése, reprezentációja. *Alkalmazott pszichológia*, III/4, 5–20.o.
- ANTALOVITS, M., IZSÓ, L. (1998): Self-assessment and learning in nuclear power plant simulation training. In: MISUMI, J., WILPERT, B., MILLER, R. (eds.): *Nuclear Safety: A Human Factors Perspective*. pp. 243–256. Taylor & Francis, London.
- ANTALOVITS, M., IZSÓ, L. (2003): Assessment of Crew Performance and Measuring of Mental Efforts in a Cognitively Demanding Task Environment. In: HOCKEY, G.R.J., GAILLARD, A.W.K., BUROV, O. (eds.): *Operator Func-*

- tional State. The Assessment and Prediction of Human Performance Degradation in Complex Tasks. pp. 284–290. IOS Press, Amsterdam.
- ARATÓ A. (2001): Világítástechnika. OMIKK, Budapest.
- ATKINSON, R.L., ATKINSON, R.C., SMITH, E.E., BEM, D.J. (1994): Pszichológia. Osiris–Századvég, Budapest.
- BAINBRIDGE, L. (1983): Ironies of Automation. *Automatica*, Vol. 19. No. 6. pp. 775–779.
- BAINBRIDGE, L. (1987): Ironies of Automation. In: RASMUSSEN, J., DUNCAN, K., LEPLAT, J. (eds.): *New Technology and Human Error*. pp. 271–283. Wiley, Chicester.
- BAINBRIDGE, L. (1988): Types of Representations. In: GOODSTEIN, L.P., ANDERSEN, H.B., OLSEN, S.E. (eds.): *Tasks, Errors and Mental Models*. pp. 71–91. Taylor & Francis, London.
- BÁNHIDI L., KAJTÁR L. (2000): *Komfortelmélet*. Műegyetemi Kiadó, Budapest.
- BECKER GY., KAUCSEK GY. (1996): *Termékergonómia és Termékszichológia*. Tölglyfa Kiadó, Budapest.
- CACCIABUE, P.C. & BERSINI, U. (1988): Modelling Human Behaviour in the Context of a Simulation of Man-Machine Systems. In: PATRICK, J. & DUNCAN, K.D. (eds.): *Training, Human Decision Making and Control*. pp. 223–241. Elsevier, Amsterdam.
- CHAPANIS, A., GARNER, W., MORGAN, C. (1949): *Applied experimental psychology: Human factors in engineering design*. Wiley, New York.
- DAAMS, B.J. (1994): *Human Force Exertion in User-product Interaction*. TU Delft.
- ELLIS, C.H., HUNT, R.R. (1983): *Fundamentals of Human Memory and Cognition*. Wm.C. Brown Company Publishers, Dubuque, Iowa, USA.
- ERDELYI A., MITSÁNYI A., HÓDOS T. (1985): Ember–Környezet–Megterhelés–Igénybevétel. In: BALATON GY. (szerk.): *Munkavédelem. Egységes jegyzet a felsőoktatási intézmények számára*. Tankönyvkiadó, Budapest.
- FINEMAN, M. (1981): *The Inquisitive Eye*. Oxford University Press, Oxford.
- FRESE, M. (1991): Error Management or Error Prevention: Two Strategies to Deal with Errors in Software Design. In: BULLINGER, H.J. (ed.): *Human Aspects in Computing: Design and Use of Interactive Systems and Work with Terminals*. pp. 776–782. Elsevier, Amsterdam.
- GARDINER, M.M., CHRISTIE, B. (eds.) (1987): *Applying Cognitive Psychology to User-Interface Design*. John Wiley & Sons, New York.
- GERGELY P. (1977): *Gyakorlati világítástechnika*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
- HERCEGFI, K., KISS, O.E., BALI, K., IZSÓ, L. (2006): *INTERFACE: Assessment of Human-Computer Interaction by Monitoring Physiological and Other Data with a Time-Resolution of Only a Few Seconds*. ECIS 2006 – 14th European Conference on Information Systems. Göteborg, Svédország. 2006. június 12–14.

- IZSÓ L. (1998a): A munkabiztonság pszichológiai tényezői. In: KLEIN (1998) 8. fejezet, 577–647.o.
- IZSÓ L. (1998b): Az információs technológiák alkalmazásának pszichológiai kérdései. In: KLEIN (1998) 9. fejezet, 647–698.o.
- IZSÓ, L. (2000): An ever more frequently asked question towards an information society: design error or user error? *Applied Psychology in Hungary*, 1999–2000. Vol. 1–2., No. 4. pp. 49–63.
- IZSÓ, L. (2001): *Developing Evaluation Methodologies for Human-computer Interaction*. Delft University Press, Delft.
- IZSÓ L. (2005): Az információs technológiák köznapi pszichológiája. *Alkalmazott Pszichológia*, VII. évf. 1. sz. 147–161.o.
- IZSÓ L. (2006): Mikor tanuljon az ember és mikor a gép? (A Magyar Pszichológiai Társaság XVII. Nagygyűlésén elhangzott Grastyán Endre emlékelőadás írott változata). *Alkalmazott Pszichológia*, VIII. évf. 3. sz. 131–152.o.
- IZSÓ L., ANTALOVITS M. (1997): Bevezetés az információ-ergonómiába. Emberi tényezők az információs technológiák fejlesztésében, bevezetésében és alkalmazásában. Egyetemi jegyzet. BME Ergonómia és Pszichológia Tanszék, Budapest. A tanszéki honlapról, a Szoftverergonómia c. tárgy oldaláról elektronikus formában letölthető: http://erg.bme.hu/gt521050_tti.htm
- IZSÓ L., LÁNG E. (1999): A szívperiódus variabilitása mint az aktuális mentális erőfeszítés mértéke az ember-számítógép interakcióban. *Alkalmazott Pszichológia*, I. évf. 3. sz.
- IZSÓ L., HERCEGFI K. (2003): A látogatók által bejárt útvonalak rögzítésén alapuló elemző módszerek az Alkalmazott Pszichológia Alapítvány honlapjának minőségbiztosításában. *Alkalmazott Pszichológia*, V. évf. 1. sz. 79–89.o.
- IZSÓ, L., LÁNG, E. (2000): Heart Period Variability as Mental Effort Monitor in Human Computer Interaction. *Behaviour & Information Technology*, Vol. 19, No. 4. pp. 297–306.
- IZSÓ, L., MAJOROS, A. (2002): Dynamic Lighting as a Tool for Finding Better Compromise between Human Performance and Strain. *Applied Psychology in Hungary*, 2001–2002.
- IZSÓ, L., MISCHINGER, G., LÁNG, E. (1999): Validating a new method for ergonomic evaluation of human-computer interfaces. *Periodica Polytechnica, Social and Management Sciences*. Vol. 7, No. 2, pp. 119–134.
- JÁRMAI F. (1986): Emberi tényezők a számítógépes folyamatirányító rendszerekben. In: IZSÓ L. (szerk.): *KKVMF oktatási segédlet sorozat. Ergonómia a villamosmérnöki gyakorlatban* 10. Budapest.
- JUHÁSZ Á. (2003): *Stressz–Egészség–Munkahely. Munkahelyi egészségfejlesztés. Internetes oktatóanyag az Alkalmazott Pszichológia Alapítvány honlapján*: <http://www.apa.erg.bme.hu>
- JUHÁSZ M., TAKÁCS I. (szerk.) (2006): *Pszichológia. Baccalaureus Scientiae Tankönyvek sorozat, BME Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar – Typotex Kiadó, Budapest.*

- KAHN, R.L.; BYOSIERE, P. (1992): Stress in organizations. In: DUNNETTE, M.D., HOUGH, L.M (eds.): Handbook of Industrial and Organizational Psychology. pp. 571–651. Consulting Psychologists Press, Inc. Palo Alto, California.
- KETSKEMÉTY L., IZSÓ L. (2005): Bevezetés az SPSS programrendszerbe. Módszertani útmutató és feladatgyűjtemény statisztikai elemzésekhez. Eötvös Kiadó, Budapest.
- KESCHITZ J. (1986): A világitástechnika ergonómiai szempontjai. OMIKK, Budapest.
- KIGER, J. (1984): The depth/breadth trade-off in the design of menu-driven user interfaces. *International Journal of Man-Machine Studies* 20, pp. 201–213.
- KISS O.E., HERCEGFI K. (2002): A felhasználók navigációs stratégiáinak empirikus tanulmányozása egy hipertext alapú oktatóanyag használata során. RODOSZ – Romániai Doktorandusok és Fiatalkutatók Országos Szövetsége III. Tudományos Konferenciája, Kolozsvár, Románia. 2002. március 23. (Nyomtatásban megjelent: RODOSZ-tanulmányok. IV. kötet. Kriterion Kiadó, Kolozsvár, 2003.)
- KLEIN S. (1998): Munkapszichológia. 2. átdolgozott kiadás. SHL Hungary Kft., Budapest.
- KORDA GY., VÖLGYESINÉ FEKETE A. (1990): (Három) szemközt a számítógéppel. SZÁMALK, Budapest.
- KRISTÓF K., HERCEGFI K. (2004): Munkahelyi veszélyek: fájó testrészek. *IT – Irodakultúra és Technológia*, 2004/2. sz. 36.–37.o.
- LÓGÓ E. (2004a): A jelen. A hazai irodakultúra jelene és jövőképe. *Irodakultúra és Technológia* III. évf., 11. sz. 2004/2.
- LÓGÓ E. (2004b): A jövő. A hazai irodakultúra jelene és jövőképe. *Irodakultúra és Technológia* III. évf., 12. sz. 2004/3.
- MAJOROS A. (1998): Belsőterek világitása. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
- MAJOROS A. (2004): Belsőtéri vizuális komfort. Terc, Budapest.
- MILLER, G.A. (1956): The magical number seven, plus or minus two: Some limits on our capacity for processing information. *Psychological Review*, 63, pp. 81–97.
- MURRELL, K.F.M. (1965): Ergonomics. Chapman and Hall, London.
- NEMCSICS A. (1990): Színdinamika. Színes környezet tervezése. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- MSZ 18150-1:1998. A környezeti zaj vizsgálata és értékelése
- MSZ 18150-2:1984. Immisziós zajjellemzők vizsgálata. Munkahelyen fellépő megítélési és legnagyobb A-hangnyomásszintek meghatározása
- MSZ 18151-2:1983. Immisziós zajhatárértékek. Munkahelyen megengedett egyenértékű és legnagyobb A-hangnyomásszintek
- MSZ 18162:1983. Az egész emberi testre ható munkahelyi rezgések megengedett értékei

- MSZ 21875:1979,1990. Munkahelyek fűtésének és szellőztetésének munkavédelmi követelményei
- MSZ 9620:1990. Fénytechnikai terminológia
- MSZ EN 1005-1:2002. Gépek biztonsága. Az ember fizikai teljesítménye.
- MSZ EN 12464-1:2003. Fény és világítás. Munkahelyi világítás. 1. rész: Belső téri munkahelyek
- MSZ EN 27726:1998. Hőmérsékleti környezetek. Fizikai mennyiségek mérési módszerei és eszközei
- MSZ EN 28996:1998. Ergonómia. Az anyagcsere hőtermelésének meghatározása
- MSZ EN 547:1998. Gépek biztonsága. Az emberi test méretei
- MSZ EN 614:1998, 2001. Gépek biztonsága. A kialakítás ergonómiai elvei.
- MSZ EN ISO 11399:2001. Hőmérsékleti környezetek ergonómiája. A lényeges nemzetközi szabványok alkalmazásának alapelvei
- MSZ EN ISO 13731:2002. Hőmérsékleti környezetek ergonómiája. Fogalom meghatározások és jelképek
- MSZ EN ISO 7250:1998. Az emberi test alapvető méretei műszaki tervezéshez
- MSZ EN ISO 9241-6:2001. A képernyős terminállal végzett irodai munka ergonómiai követelményei. 6. rész: A munkakörnyezetre vonatkozó követelmények
- MSZ ENV ISO 26385:1999. Ergonómiai elvek munkarendszerek tervezéséhez
- MSZ ISO 1999:1995. Akusztika. A munkahelyi zajhatás meghatározása és a zaj által okozott hallásromlás becslése
- MSZ ISO/IEC 9126:2000. Szoftvertermékek értékelése. A minőségjellemzők
- PHEASANT, S. (1988): *Bodyspace*. Taylor & Francis, London.
- PULAT, B.M. (1992): *Fundamentals of Industrial Ergonomics*. Prentice-Hall, Englewood Cliffs, NJ.
- RASMUSSEN, J. (1986): *Information Processing and Human-Machine Interaction*. North-Holland, Amsterdam.
- REASON, J. (1990/a): *Human Error*. Cambridge University Press, Cambridge.
- REASON, J. (1990/b): *The Contribution of Latent Human Failures to the Breakdown of Complex Systems*. In: BROADBENT, D.E., REASON, J., BADDELEY, A. (eds.): *Human Factors in Hazardous Situation*. Proceedings of Royal Society Discussion Meeting. pp. 475–484. Clarendon Press, Oxford.
- REASON, J. (1997): *Managing the Risks of Organizational Accidents*. Ashgate, Hampshire.
- ROGOWITZ, B. E. (1983): *The Human visual System: A Guide for the Display Technologist*. Proceedings of the SID, Vol. 24/3. pp. 235–252.
- SANDERS, M.S., McCORMICK, E.J. (1993): *Human factors in engineering and design*. 7th ed. McGraw-Hill, New York.
- SARTER, N.B., WOODS, D.D. (1994): *Behind Human Error: Cognitive Systems, Computers and Hindsight*. State of the Art Report. CSERIA, Wright-Patterson Airforce Base, Dayton, Ohio.
- SELYE J. (1963): *Életünk és a stressz*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- SELYE J. (1983): *Stressz disztressz nélkül*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

- SINGLETON, W.T. (1989): *The Mind at Work: Psychological Ergonomics*. Cambridge University Press, Cambridge.
- STRAMLER, J.H. Jr. (1993): *The Dictionary for Human Factors/Ergonomics*. CNC Press.
- SHNEIDERMAN, B. (1987): *Designing the User Interface*. Addison-Wesley, Reading, MA., USA.
- SZABÓ GY. (1999): *Termék-ergonómia*. DSGI, Budapest.
- SZABÓ GY. (szerk.) (2002): *Tervezés speciális felhasználói körök számára*. DSGI, Budapest.
- TAKÁCS I. (1993): *Szemelvénygyűjtemény pszichológiából*. BME Ergonómia és Pszichológia Tanszék, Budapest.
- TILLMAN, P., TILLMAN, B. (1991): *Human factors essentials*. McGraw-Hill, New York.
- WIRSTAD, J. (1988): *On Knowledge Structure for Process Operators*. In: GOODSTEIN, L. P., ANDERSEN, H.B., OLSEN, S.E. (eds.): *Tasks, Errors and Mental Models*. pp. 51–69. Taylor & Francis, London.
- YARBUS, A.L. (1967): *Eye Movements and Vision*. Plenum Publishing, New York.
- ZALABAI P., VÍZVÁRDI A. (2003): *Az élő Otthon. Motiváció Alapítvány*, Budapest.